

סיפורו של זרח

'כור המבחן' על הלכות חנוכה

(מצא את השגיאות, אין ללמוד מהסיפור הלכות!!!)

בליל רביעי של חנוכה חזר זרח לביתו רק בשעה 10 בלילה, מכיון שהשתתף בהספד שהתקיים בעיר. מאחר שביום זה ערך תענית, הגיע לביתו מותש ועייף. מיד כשהגיע התיישב ללמוד את לימודיו. את הלכות חנוכה אינו משנן מדי שנה בשנה [כדרכו ללמוד רק דברים חדשים ולא לחזור על הלימוד הישן, את זה הוא משאיר רק לגדולי ישראל כדוגמת מרן הגרי"ש זצ"ל, אינו מבין שבכל לימוד נוסף מתחדשים חידושים!]. לאחר מכן הכין סופגניות ולביבות, ללא תערובת חלב, [בכדי לא להיזכר באליוורנוס הרשע]. כשגמר התיישב לאכול. על הסופגניות הספוגות בשמן, החליט לברך שהכל מהלביבות תפוחי אדמה אכל שיעור קביעות סעודה, והסתפק אם לברך אדמה או המוציא, ומספק לא בירך כלום. כאשר סיים לא בירך בורא נפשות, מפני שהתכוון להמשיך לאכול למחרת בבוקר ללא ברכה לפניה.

לאחר מכן התחיל להכין את הנרות, והסתפק האם להדליק במנורה של כסף [שמא זו גאוה] או שידליק בנר חרס שנותר מאתמול, והחליט שנר החרס חביב יותר [כי יש בו פיח מהמצווה של אתמול]. את הנר הניח בתוך ביתו [בכדי לא לפרסם את מעשיו הטובים] בגובה טפח [זכר לחורבן]. בצד ימין הסמוך למזוזה [בכדי לצרף את המצוות]. הוא לקח שמן מבית ע"ז [בכדי לקדש אותו]. יצק שמן כדי שיעור שידלק חמש דקות. הכין בנר שלוש פתילות קרובות זו לזו [בכדי שתהיה אש גדולה]. העיר את אשתו וילדיו [שכבר ראו הדלקת נרות] ובשפה רפה וכובד ראש שר עמם מעוז צור ויוונים. כשגמרו, כיבד את בנו הקטן שלא הגיע לחינוך שידליק את המנורה ויוציא ידי חובה את כל בני הבית. הבן שעמד קרוב לפתילה החדשה ביותר דילג עליה [והסתפק אם דרך ימין זה משמאל לימין כמקובל או שמתחיל מימין וממשיך לשמאל] ע"כ הדליק את הפתילה האמצעית ואח"כ פנה לצדדים קודם לנר השמאלי ואח"כ לימני. להדלקת הנר השלישי הדליק גפרור מהנרות וממנו את הנר הנוסף. לאחר מכן הדליק מנרות המצוה את השמש, והניחו עם הנרות בשווה. לבסוף ברכו כולם יחד: "שהחיינו" "שעשה ניסים" ו"להדליק נר". וענו אמן.

אחר ההדלקה הוסיף שמן בנר בכדי שיהיה בו שיעור שידלק חצי שעה, ומיד נטל את המנורה בידיו ופתח בריקוד. כשהתעייף הניחה מעל גובה עשרה טפחים, במקום שמניחים את הנרות כל השנה. אשתו ובנותיו החלו מיד אחרי ההדלקה להכין לביבות, והוא ביטל תורה ושיחק בקלפים לאור הנרות. כששעמם לו שר הנרות הללו והבין

סיפורו של זרח

שהנרות קודש והחליט שכדאי להיזהר גם שלא לראותם! נטל את המנורה דולקת עלה לבנין שממול הגבוה 25 אמה והניחה על אדן החלון בקומה הגבוהה ביותר [בכדי לפרסם את הנס]. במקום ששולטת רוח מצויה. אחר 22 דקות כיבה את המנורה, חזר בשמחה לביתו ושפך את השמן לקערת העיסה של הלביבות. לפתע נזכר שאסור להשתמש בשמן והשליך את הכל בביזיון לפח האשפה.

לאחר מכן ערכו שולחן לכבוד סעודת חנוכה. ולשם כך ביטל את קביעות לימודו בשעה זו, [עיין ביה"ל] בניו רצו לזמר ולומר דברי תורה, אך הוא אמר שזה מפריע לו להתרכז במצות האכילה בסעודת מצווה. באמצע דפק עני בדלת, וזרח אמר לו "עכשיו לא פורים בבקשה לא לדפוק בדלתות". בסעודה הסתפק מהו שיעור האכילה בחנוכה, והחמיר לאכול אכילה גסה עד ששוב לא יכל יותר לאכול. בברכת המזון שכח על הניסים, וחזר לברך מהתחלה.

'תפסת מרובה לא תפסת' מכאן ואילך תואם רק לבוגרים יותר:

מיד אחר כך עמד להתפלל תפילת ערבית ביחידות, בביתו. אחר חצות. באמצע פרשה ראשונה של קריאת שמע ילדיו החלו לריב ורמז להם שיפסיקו. מיד כשסיים קריאת שמע הפסיק והוכיחם בדברים, ונעמד להתפלל תפילת שמונה עשרה מול מראה בכדי להשגיח שלא יריבו שנית.

בניו ישבו לשחק בסביבון כשמצטרף אליהם בן דודם [שאינו סמוך על שולחנם] ושיחקו עם הפסדים ורווחים אמיתיים. המנצח במשחק צהל ושמח והשפיל את השני, והוסיף לספר זאת לכולם, [הואיל ואינו לומד ח"ח הוא סבר שאין זה נחשב לשון הרע כי רק אמר שהשני הפסיד ולא אמר משהוא רע]. לבסוף איחרו לעלות על יצועם שמחים בשמחת החג, בלי לחשוב על יום מחר. לפני השינה שרו שירי רגש והעירו שכנים, עד שהעייפות הכריעתם ונרדמו ללא אמירת ברכת המפיל, קריאת שמע שעל המטה, ובלי הכנת קערה לנטילת ידים על יד המטה.

הלכות חנוכה בבית הכנסת: [קורא יקר שים לב למניעת טעויות, מכאן שולב הג' באי בסיפור, הגבאי בסיפור בקי בהלכה]. למחרת בבוקר הלך לבית הכנסת וראה את הגבאי המסור מדליק נרות, הגבאי נאות ללמדו בסבלנות מספר הלכות השייכות להדלקה בבית הכנסת. זרח שאל האם הנרות ידלקו עד אמירת תחנון או עד אמי' רת למנצח? הגבאי השיב לו שאין אומרים תחנון ולמנצח בחנוכה, והוסיף כנראה לא שמעת על החידה מה נרמז באותיות **אאאאאא"ל** [שמונה א' ובסוף ל'] ופתר לו שהוא סימן לזכרון: **'אם אין אומרים א' ארך אפים אין אומרים למנצח'.**

סיפורו של זרח

הוסיף הגבאי שאין בידיו עת להאריך, מפני שעליו להספיק לגלול את ספר התורה לקריאת היום. שאל זרח איזו קריאה יש בחנוכה, הרי חנוכה היה אחרי מתן תורה? השיב לו הגבאי, שקוראים בפרשת נשא על חנוכת הנשיאים שחנכו את המשכן שנש-לם בימים אלו.

זרח ביקש מהגבאי שידלגו קטעים בהלל בשביל שיספיקו לקיים את מצוות היום של משתה ושמחה. הגבאי ענה לו בנחרצות שבימים שגומרים את ההלל, אדם המחסר מלומר מילה אחת מההלל לא יצא ידי חובה, וכמו בקריאת שמע כל בוקר וערב, וקריאת המגילה! ועוד זאת שעיקר ימי חנוכה נתקנו להלל ולהודאה ע"כ אמירת ההלל היא מעיקרי חובת הימים.

הגבאי ביקש מזרח שהערב ידליק את נר החנוכה שבבית הכנסת, זרח סירב מכיון שכבר יוצא ידי חובתו בביתו. - אך הגבאי אמר לו שחיוב ההדלקה בבית ובבית הכנסת הינם שני חיובים שונים, בבית ההדלקה היא מבחוץ או בחלון שתראה מבחוץ, ואילו בבית הכנסת ההדלקה מבפנים בכדי שתראה לעומדים תוך בית הכנסת.

זרח בירר היכן תהיה מונחת 'החנוכיה', הגבאי גיחך ותיקן אותו מאלו הקוראים למנורה חנוכיה? בשום מקום בתורה ובהלכה לא מוזכר דבר כזה "חנוכיה", זו המצאה עממית, כמו לקרוא למצוות פורים-פורימיה, ולמצה-פסיחיה, ולמזורה-לגבעומריה. [תיקון לשון בלבד, ואינו דבר עקרוני.]

אחר הצהריים, הקדים להדליק בביתו חצי שעה לפני פלג המנחה, זרח הדליק שש נרות [בכדי להשלים את מה שחסר לו אתמול] בנו ביקש להדליק לבד כמהדרין אך הואיל וכלה את ממונו על קניית מותרות, שלחו לחזר על הפתחים.

לאחר מכן הלך להדליק בבית הכנסת. בדרך בירך ברכת הרואה על כל מנורה דלוקה שראה. כשהגיע לבית הכנסת הכין את המנורה והדליק על יד מקומו בקיר צפון. [כמו שהגבאי הדליק על יד מקומו בדרום] את הנרות סידר בצורת מדרגות [זכר למדרגות המנורה] המתפללים שהגיעו התפלאו מדוע לא המתינו להדליק בציבור וברוב עם לפרסם את הנס ברבים [אך הוא הסביר שבית הכנסת הוא כמו קודש הקדשים ואסור לראות את עבודתו של הכהן הגדול]. את המנקה שהגיע לנקות, שלח זרח לבי-תו [כי חנוכה אסור במלאכה]. בדרך חזרה לביתו עבר על פתח בית עיוור הגר עם אשתו וראה מנורה דלוקה, ועשה רוח וכיבה אותה. [כי העיוור בין כך אינו רואה, ומי שהדליק לו נרות לועג לרש. ועל הנשים לא חלו גזירות היוונים, ולא השתתפו במלחמת החשמונאים].

סיפורו של זרח

בערב שבת קודש איחר בהכנות לכבוד שבת, כהרגלו הרע שנכנס לשבת בניסים כשכולו מתנשם ומתנשף. [זכר ליציאת מצרים שהיתה בחיפזון]. ולא [כדברי הרמב"ם] שצריך לקבל את השבת בנחת כיושב ומצפה למלך. [מהי הסיבה שקורה הדבר מעור דו לא חשב.. וזו בעצם הסיבה, בגלל שאינו חושב]. [אשתו רוצה לשנות את הדבר כהוראת הרבנים אך הוא מדי גאוותן בשביל לשנות הרגלים למען התורה].

כשהתאחרה השעה, עמד ואמר את התחינות במתינות, קבע את נרות החנוכה בדלת עצמה, והדליק קודם נר שבת [שהוא תדיר ומדאורייתא] ממנו הדליק גפרור ובאמצעותו הדליק נר נוסף של שבת, לאחר מכן הדליק על ידו בסמוך נר חנוכה, ואז בירך בברכה אחת להדליק נר של שבת ושל חנוכה. לאחר מכן רצה ללכת להתפלל מנחה, אולם נזכר שזה תרתי דסתרי, התבייש לשאול משום חשש לביזוי כבוד תורתו, וביטל את תפילת מנחה. כשהחשיך היום ראה שאחד מנרות החנוכה כבה, וביקש מגוי שידליקו. הואיל ולא הספיק לנוח בערב שבת, בדרשה שלאחר קבלת שבת ניסה להירדם, מפאת חכמתו האדירה שאין לו מה ללמוד מאחרים, ובכדי לאגור כוחות לתפילת ערבית, ועל כולם בכדי שלא להכשיל את הדרשן שיתגאה כשיראה שכולם מרותקים לדבריו. [כנראה שכח א. מאיסור שינה בבית הכנסת, ב. מסיר אזנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה. ג. פגיעה בת"ח אומר הדרשה]. אולם הדרשן ששינן את ההלכות גזל את שינתו והצליף בו ללא רחם, עד שנזכר לדעת שהואיל ולא שינן את הדינים, הוא טעה ברוב ההלכות הבסיסיות וההנהגות הראויות. אם תוכל לספרם כראוי, אות הוא כי שינת את ההלכות.

ניתן להיעזר בסימון עיגול או נקודה על כל שגיאה